

Załącznik do Uchwały Rady Miasta Nr XXV/346/2017

z dnia 13 lutego 2017r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2017 – 2020**

Spis treści

1. Wstęp
2. Definicje pojęć
3. Podstawowe informacje o problemie
4. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie
 - a. Polska
 - b. Województwo pomorskie
 - c. Sopot
5. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020
6. Działania w odniesieniu do celów szczegółowych
7. Monitorowanie programu w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. WSTĘP

Preambuła do znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 125, poz. 842) podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Przepisy ustawy rozszerzyły zakres działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m. in. o podnoszenie świadomości społecznej na temat promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie, w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 jest wprowadzenie w życie i realizacja działań w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

2. DEFINICJE POJĘĆ.

Przemoc w rodzinie* – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste małżonka, wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, powinowatego w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostającej w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osoby pozostającej we wspólnym pożyciu lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Cechy charakterystyczne przemocy:

- intencjonalność,
- dysproporcja sił,
- naruszanie praw i godności drugiej osoby,
- powodowanie bólu.

Członek rodziny* – małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.

Zespół interdyscyplinarny* – powoływany przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Grupy robocze* są tworzone przez Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Procedura „Niebieskie Karty”** obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych podmiotów działają w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Procedurę „Niebieskiej Karty” wszczyna wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Mieszkanie chronione*** jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

Monitoring* - monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Powyższe definicje stworzono w oparciu o:

** ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.)*

*** rozporządzenie rady ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.*

**** ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2015 poz. 163 z późn. zm.)*

3. PODSTAWOWE INFORMACJE O PROBLEMIE.

Zjawisko przemocy w rodzinie, to obok problemów uzależnienia od alkoholu, jedno z najpoważniejszych zaburzeń życia społecznego. Niesie za sobą bardzo poważne konsekwencje dla wszystkich uwikłanych w ten problem, czyli ofiar, sprawców a także świadków. Skutki przemocy zaburzają wszystkie sfery życia tj. emocjonalną, fizyczną, społeczną, intelektualną, seksualną, prawną a nawet ekonomiczną.

Przyjmuje się, że przemoc w rodzinie przybiera następujące formy („Zapobieganie przemocy w rodzinie”, K. Browne, M. Herbert, PARPA, Warszawa 1999):

- **przemoc fizyczna** - może występować w postaci czynnej (klapsy, policzkowanie, popychanie, uszczypnięcia, wykręcanie rąk, duszenie, ciosy nożem, bicie, kopanie, szarpanie, katowanie z użyciem wymyślnych narzędzi czy sposobów zadawania ran, usiłowanie lub dokonanie zabójstwa, przypalania i podpalania, wyrzucania przez okno, topienia, polewania substancjami żrącymi i wrzątkiem) lub w postaci biernej (zakazy np. mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, areszt domowy),
- **przemoc psychiczna** - izolacja, ograniczanie snu i pożywienia, narzucanie własnych sądów, wyzywanie, upokarzanie, zastraszanie, zmuszanie do przyglądania się szokującym scenom, brutalne niszczenie elementarnego poczucia bezpieczeństwa. W obrębie przemocy w więzach rodzinnych odnajdujemy wszystkie składowe tzw. „prania mózgu”, zjawiska bardzo często opisywanego w literaturze przedmiotu,
- **przemoc emocjonalna** - ciągłe krytykowanie, poniżanie, obmawianie mające na celu zniekształcenie u osoby doświadczającej przemocy obrazu własnej osoby i podważanie poczucia własnej wartości,
- **przemoc seksualna** - kontakt seksualny bez zgody partnera, zachowania seksualne wymuszane siłą, w tym pieścizoty. Zmuszanie do oglądania obrazów o treści seksualnej, poniżanie w sytuacjach intymnych,
- **przemoc ekonomiczna** - bezprawne finansowe wykorzystywanie i/lub kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności osoby doświadczającej przemocy. Zmuszanie jej do pozostawania w materialnej zależności, ograniczenie dostępu do wspólnych zasobów.

Należy pamiętać, że są to jedynie pojęcia teoretyczne, pomagające usystematyzować problem, w życiu bowiem przemoc nie ogranicza się do swoich „czystych” form.

Każdy rodzaj przemocy może przybrać formę „aktywną” lub „pasywną”.

Aktywna przemoc obejmuje akty nadużyć fizycznych, psychicznych lub seksualnych, w których złość jest bezpośrednio kierowana w stosunku do osoby doświadczającej przemocy. Pasywna przemoc wyraża się zaniechaniem działań. W tej sytuacji złość okazywana jest poprzez brak zainteresowania osobą doświadczającą przemocy i unikanie wszelkich interakcji, które mogłyby doprowadzić do ujawnienia uczuć. Pasywną przemoc także można rozpatrywać w aspekcie fizycznym, psychicznym lub seksualnym. Zaniedbanie jest formą przemocy, która nie angażuje siły fizycznej - mimo to może powodować obrażenia fizyczne i psychiczne.

Termin „obrażenia psychiczne” odnosi się do szkód powodujących obniżenie możliwości intelektualnych lub psychicznych jednostki, w wyniku czego następuje wyraźne pogorszenie

się jej funkcjonowania w porównaniu z typowymi dla danej kultury standardami osiągnięć i zachowań.

Każdy przejaw krzywdzenia w stosunkach międzyludzkich powinien spotkać się ze sprzeciwem i należy podejmować wszelkie kroki, by je zatrzymać. Tym bardziej należy zwracać uwagę na przemoc w rodzinie, która niszczy więzi i poczucie bezpieczeństwa.

Dlatego należy kompetentnie i konstruktywnie pomagać osobom doznającym przemocy oraz uświadamiać osoby krzywdzące, jak bardzo negatywnie przemoc wpływa na ich najbliższych oraz na nich samych.

Przemoc w rodzinie należy postrzegać jako zjawisko bardzo złożone, które ma swoje źródło w różnych aspektach życia:

- 1) kultura i tradycja, system wartości, normy społeczne, przekonania na temat roli kobiet, mężczyzn i dzieci i rodzinie;
- 2) środowisko społeczne – instytucje, prawo, „stresory życia społecznego” – bezrobocie, niskie zarobki, izolacja społeczna, agresja, konflikty (np. siłowe rozwiązywanie konfliktów);
- 3) przyzwolenie społeczne na przemoc – brak w środowisku odpowiednich instytucji reagujących i pomagających rodzinie z problemem przemocy lub na ich nieodpowiednie funkcjonowanie.

Problem przemocy domowej dotyczy osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Najczęściej osobami doświadczającymi przemocy są dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne ze względu na starość czy chorobę, a także kobiety – mimo tego, że ich zależność od innych nie jest tak oczywista, jak w przypadku dziecka czy osoby niepełnosprawnej. Stosowaniu przemocy towarzyszy często uzależnienie od alkoholu. W związku z tym należy zwrócić uwagę na fakt, iż osoby doświadczające przemocy to często osoby współuzależnione, a także osoby pijące alkohol w sposób szkodliwy, wobec których przemoc zaczyna być stosowana w trakcie wspólnego używania alkoholu.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Głównymi przyczynami sprzyjającymi stosowaniu przemocy w rodzinie są normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci.

W wielu środowiskach zjawisko to znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowaniu kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”).

Ogromny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Właściwe zdiagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jej przybliżone rozmiary.

a. Polska – sytuacja ogólnokrajowa.

Badania, zrealizowane przez Ośrodek Badań Opinii Publicznej w listopadzie 2010 roku, wskazują, że 45% ogółu badanej populacji (w tym 40% mężczyzn oraz 49% kobiet), to osoby, które mieszkają lub mieszkały w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi, lub dochodziło do przemocy w rodzinie. W tej grupie zapewne byli zarówno sprawcy oraz ich ofiary, a także świadkowie przemocy.

Jak wynika z badań, co piąta osoba doświadczyła przemocy osobiście ze strony innego domownika. 5% Polaków przyznaje się do stosowania przemocy, a 12% to osoby, które same doświadczając przemocy, dopuszczają się krzywdzenia w ten sposób innego członka rodziny (np. kobieta krzywdzona przez męża stosuje przemoc wobec swoich dzieci).

Jedynie co czwarty badany nie ma ani osobiście, ani pośrednio doświadczeń z przemocą w rodzinie. Natomiast 60% badanych mówi, że zna w swoim otoczeniu przynajmniej jedną rodzinę, w której dochodzi do jakiejś formy przemocy wobec kobiet, natomiast 32% wobec mężczyzn. Respondenci pytani o problemy współtowarzyszące przemocy domowej, najczęściej wskazują alkohol (45% przypadków), brak pieniędzy, problemy małżeńskie oraz brak pracy.

Z badań Fundacji Dzieci Niczyje (obecnie Dajemy Dzieciom Siłę), realizowanych w 2013 r. wynika, że zdecydowana większość Polaków - 60% aprobuje łagodne postaci przemocy fizycznej (klapsy) w ramach wychowywania dziecka, a 37% badanych nie uważa, aby tzw. lanie było zachowaniem szkodliwym dla dziecka.

Jednocześnie 63 % badanych nie uważa bicia za skuteczną metodę wychowawczą, a w tym nieco więcej, niż jedna czwarta badanych (28%) prezentuje zdecydowane negatywne zdanie na ten temat. Jedynie jedna niecała trzecia badanych (29%) ma pewną wiedzę o istnieniu prawa zakazującego bicia dzieci.

Ponadto co trzeci nastolatek (34%) jest ofiarą przemocy ze strony dorosłych. 22% respondentów – nastolatków doświadczyło przemocy psychicznej, a 21% przemocy fizycznej. 18% dzieci było świadkami przemocy domowej.

W roku 2013 funkcjonariusze policji interweniowali w związku z procedurą „Niebieskiej Karty” w 61,1 tys. przypadkach podejrzenia przemocy w rodzinie (dane Komendy Głównej Policji). W okresie od stycznia do września 2014 r. odnotowano ponad 40% więcej interwencji policji w sprawach przemocy domowej niż w roku poprzedzającym.

Z danych Prokuratury Generalnej wynika, że w 2013 r. zarejestrowano 41 982 sprawy o czynny z art. 207 kk dotyczące przemocy w rodzinie, z czego ponad 25% z nich umorzono.

Ministerstwo Sprawiedliwości podało, że w 2013 r. za przestępstwo znęcania się nad członkami rodziny, z art. 207 kk skazano 9 695 osób, 1 278 osób zostało skazanych na bezwzględną karę pozbawienia wolności,, wobec 7 909 osób sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, w 120 przypadkach sprawa zakończyła się nałożeniem grzywny a w 388 sprawach zasądono karę ograniczenia wolności.

b. Województwo pomorskie.

Województwo pomorskie nie wyróżnia się znaczenie na tle kraju w kwestii zjawiska przemocy w rodzinie.

Najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, z kolei rzadko odnotowywana jest przemoc seksualną (w województwie pomorskim doświadczenia w tym względzie zadeklarowały jedynie kobiety). Liczba interwencji policyjnych w przypadku przemocy domowej na przestrzeni ostatniej dekady podlegała fluktuacjom – ich liczba w ostatnich latach jest wyraźnie wyższa.

Wzrosła także liczba wypełnianych Niebieskich Kart oraz, co niepokojące, liczba osób doświadczających przemocy wśród osób małoletnich. Zauważalny jest również wzrost liczby doświadczających przemocy mężczyzn, choć nadal najczęściej to kobiety doświadczają przemocy. Mamy zatem do czynienia z powolną zmianą stereotypów odwołujących się do roli płci w aktach przemocy. Ujawnione w ramach badań właściwości zjawiska pokazują ponadto, że najczęściej stosowana jest przemoc werbalna (obrażanie i znieważanie) oraz fizyczna. Dość powszechna jest także przemoc ekonomiczna.

Osobami doświadczającymi, jak i stosującymi przemoc są najczęściej partnerzy życiowi (współmałżonkowie, konkubenci). W przypadku osób doświadczających przemocy mówimy częściej o kobietach. Może to mieć związek z wciąż występującym modelem rodziny o silnie patriarchalnym charakterze.

W kontekście zjawisk towarzyszących przemocy w rodzinie wyraźnie najczęściej wskazywano Alkoholizm, ubóstwo oraz konflikty rodzinne. Są to, w opinii respondentów swoiste stymulatory zachowań agresywnych, co wydaje się być dość stereotypową oceną zjawiska. Znamienny jest fakt podnoszony przez respondentów, że ujawniana na różne sposoby skala zjawiska stanowi jedynie odsetek rzeczywiście zachodzących zdarzeń („Badanie różnych aspektów sytuacji osób doświadczających przemocy w województwie pomorskim”, ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o., opr. na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Kutno 2011r.).

W ogólnopolskich badaniach TNS OBOP dla MPiPS (2010) spośród badanych mieszkańców województwa pomorskiego 33% deklaruje, iż doświadczało przemocy (w Polsce, ogółem: 34%). W rozbiciu na poszczególne formy przemocy, mieszkańcy pomorskiego deklarują, iż doświadczają:

- przemocy fizycznej; 14% (Polska, ogółem: 16%),
- przemocy psychicznej: 26% (Polska, ogółem: 27%),
- przemocy seksualnej: 2% (Polska, ogółem: 3%),
- przemocy ekonomicznej: 9% (Polska, ogółem: 9%),

Osobami stosującymi przemoc są wśród mieszkańców woj. pomorskiego są najczęściej współmałżonkowie albo konkubenci (ponad 80%), w dalszej kolejności rodzice względem dzieci (ponad 30%), dzieci względem rodziców (poniżej 10%).

Problemami towarzyszącymi przemocy są, wg deklaracji mieszkańców województwa pomorskiego są: alkoholizm (blisko 100% wskazań), ubóstwo (blisko 60% wskazań), konflikty rodzinne (ponad 50% wskazań), zaburzenia psychiczne (ponad 30% wskazań).

Najprecyzyjniej i w najdłuższej perspektywie czasowej zjawisko przemocy w rodzinie na terenie województwa pomorskiego opisuje statystyka prowadzona przez Policję. Z danych wynika, że w latach 2001-2011 przeprowadzono 404 917 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, co daje średnio ponad 40 tysięcy interwencji rocznie. W tym czasie Policja wszczęła 36 900 razy procedurę Niebieskich Kart w związku z domniemaniem przemocy w rodzinie (średnio: ok. 3 700 Niebieskich Kart rocznie).

Liczba osób, zarejestrowanych przez pomorską Policję, jako pokrzywdzone przemocą w rodzinie wyniosła w ostatnim dziesięcioleciu: 58 235, z czego 34 746 to kobiety (60%), 3 873 to mężczyźni (7%), a 19 616 to osoby małoletnie (33%).

c. Sopot.

Sopot jest miastem na prawach powiatu, położonym pomiędzy Gdańskiem a Gdynią, z którymi tworzy Trójmiasto. Charakterystyczna dla Sopotu jest struktura demograficzna, w której ponad ¼ społeczeństwa stanowią osoby starsze.

Dane demograficzne dotyczące Sopotu (stan na 31.12.2016 r.):

1. Liczba mieszkańców Sopotu zameldowanych na stałe – 34 074, w tym 18 479 kobiet (54% ogółu mieszkańców), 15 595 mężczyzn (46% ogółu mieszkańców),
2. Liczba dzieci i młodzieży do 18 r. życia – 7 701 (23% ogółu mieszkańców), w tym 3 748 dziewcząt, 3 953 chłopców,
3. Liczba osób powyżej 65 roku życia – 7 817 (23% ogółu mieszkańców), w tym 5 021 kobiet, 2 796 mężczyzn.

Analiza zjawiska przemocy w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty:

W Sopocie w roku 2015 uruchomiono 50 procedur Niebieskiej Karty - formularze NK „A” (województwie pomorskim w tym samym roku uruchomiono 4237). Oznacza to, iż na 1 Niebieską Kartę w województwie przypadają 543 osoby, w Sopocie zaś 718 osób.

Uruchomione procedury Niebieskiej Karty (formularze NK „A”) w latach 2013 – 2015.

Lata	2013	2014	2015
Liczba NK „A”	97	68	50

Liczba rodzin, w których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty.

Lata	2013	2014	2015
Liczba rodzin, w których uruchamiano procedurę NK	74	58	41

Instytucje uruchamiające procedurę Niebieskiej Karty w latach 2013 – 2015.

Udział uruchomień procedury NK w poszczególnych latach	Udział uruchomień procedury NK w Sopocie przez poszczególne instytucje w 2013 r. (w %)	Udział uruchomień procedury NK w Sopocie przez poszczególne instytucje w 2014 r. (w %)	Udział uruchomień procedury NK w Sopocie przez poszczególne instytucje w 2015 r. (w %)	Udział uruchomień procedury NK w woj. pomorskim przez poszczególne instytucje w 2015 r. (w %)
Policja	65%	69%	72%	76,9%
MOPS	24%	21%	26%	16,7%
GKRPA	3%	3%	2%	0,8%
Oświata	8%	6%	0%	4,0%
Ochrona Zdrowia	0	1%	0%	1,5%

Komenda Miejska Policji i MOPS posiadają największy udział w uruchamianiu procedur Niebieskiej Karty w stosunku do pozostałych instytucji. Sytuacja ta wynika z faktu, iż funkcjonariusze KMP najczęściej podejmują interwencje w związku z przemocą w rodzinie (wezwania). Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach pracy socjalnej w środowisku rodzinnym mają możliwość zdiagnozowania sytuacji i podjęcia interwencji w przypadku wystąpienia przemocy.

Przedstawiciele pozostałych instytucji nie są uprawnieni do przeprowadzania wywiadów środowiskowych a jedynym źródłem informacji może być świadek przemocy lub osoba dotknięta przemocą, która ujawni problem.

Liczba interwencji przeprowadzonych w poszczególnych latach przez Komendę Miejską Policji w Sopocie.

Liczba interwencji Policji w Sopocie	2013	2014	2015
Interwencje domowe związane z przemocą domową	60	46	37
Interwencji domowe ogółem	470	790	741

Podstawowe informacje na temat osób doświadczających przemocy w rodzinie, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie - - stopień pokrewieństwa	2014	2015
Matka	12	11
Żona (w tym była żona)	21	13
Konkubina, konkubent	7	8
Dziecko	6	3
Syn, córka	5	5
Mąż	2	1
Pozostali członkowie rodziny (siostra, wuj, ojciec, brat i in.)	8	6

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie z uwzględnieniem płci, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Płeć	2014	2015
Kobieta	47	38
Mężczyzna	9	2
Dziecko	13	7

Wiek osób doświadczających przemocy w rodzinie, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Wiek	2014	2015
0-17	13	7
18 – 59	41	29
60 i więcej	15	11

Podsumowanie:

Osoby najczęściej doświadczające przemocy w rodzinie to kobiety, w wieku 18 – 59 lat. W grupie tej znajdują się także dzieci w wieku 0 – 17 lat oraz osoby powyżej 60 roku życia. Przemocy w rodzinie doświadczają przede wszystkim matki, żony i konkubiny oraz dzieci.

Podstawowe informacje na temat osób stosujących przemoc w rodzinie, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Osoby stosujące przemoc w rodzinie - stopień pokrewieństwa	2014	2015
Syn	13	9
Ojciec	8	7
Mąż + były mąż	21	13
Konkubent	7	6
Konkubina	0	1
Żona	2	1
Matka	3	1
Córka	2	2
Inni członkowie rodziny (babcia, dziadek, siostrzeniec, synowa, brat, siostra)	6	8

Osoby stosujące przemoc w rodzinie z uwzględnieniem płci, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Płeć	2014	2015
Kobieta	9	7
Mężczyzna	53	40

Wiek osób stosujących przemoc w rodzinie, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Wiek	2014	2015
0-17	0	1
18 – 59	57	44
60 i więcej	5	2

Formy stosowanej przemocy, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Formy przemocy	2014	2015
Przemoc fizyczna	47	39
Przemoc psychiczna	57	44
Przemoc seksualna	5	1
Przemoc wobec dzieci	7	12

Podsumowanie:

W większości przypadków osobami stosującymi przemoc w latach byli mężczyźni, w przedziale wiekowym 18 – 59 lat.

Najczęściej występującą formą przemocy była przemoc psychiczna i przemoc fizyczna. W roku 2015 odnotowano zwiększenie przemocy wobec dzieci o 5 przypadków.

Problemy towarzyszące przemocy w rodzinie, w oparciu o analizę formularzy Niebieskich Kart za lata 2014 i 2015.

Problemy towarzyszące przemocy (Liczba przypadków)	2014	2015
Alkohol	39	32
Narkotyki	1	1
Choroba psychiczna	11	2
Nadużywanie leków	2	1

Problemem najczęściej towarzyszącym przemocy był alkohol. W roku 2014 odnotowano także liczne przypadki współwystępowania przemocy w rodzinie z chorobą psychiczną.

W stosunku do osób stosujących przemoc, będących pod wpływem alkoholu, podjęto procedurę skierowania na leczenie odwykowe w drodze sądowego zobowiązania do leczenia.

W latach 2014 i 2015 stwierdzono uzależnienie od alkoholu u 15 osób (spośród 71, które były pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji z powodu przemocy w rodzinie), w związku z czym Sąd Rodzinny w Sopocie zobowiązał te osoby do podjęcia leczenia odwykowego.

Kierowane do Prokuratury spraw związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w latach 2013 – 2015.

Liczba zakończonych postępowań dotyczących procedury Niebieskiej Karty w Sopocie*	2013	2014	2015
Zakończone umorzeniem	6	11	6
Zakończone aktem oskarżenia	5	12	0

* dane z Prokuratury Rejonowej w Sopocie.

Sprawy opiekuńcze toczące się w Sądzie Rejonowym w Sopocie w okresie 2013-2016 u rodzin, u których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty*:	
Umorzenia	14
Sprawy zakończone ograniczeniem władzy rodzicielskiej	9
Sprawy zakończone pozbawieniem władzy rodzicielskiej	1
Sprawy przekazane do Sądu Okręgowego w związku z rozwodem	5
Rozwiązanie rodziny zastępczej i umieszczenie małoletniego w placówce	1
łącznie wszczętych spraw:	30
Sprawy karne toczące się wobec rodziców małoletnich	3

* Statystyki Sądu Rejonowego w Sopocie (stan na 04.10.2016 r.). Część zgłaszanych spraw jest nadal rozpatrywana przez Sąd Rodzinny w Sopocie.

Formy doznawanej w przeszłości przemocy zgłaszane przez klientów Punktu Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sopocie.

Formy przemocy doznanej w przeszłości	2013	2014	2015
Przemoc fizyczna	40	30	19
Przemoc psychiczna	79	65	49
Przemoc seksualna	9	10	9
Przemoc wobec dzieci	11	9	6

Największą grupę stanowiły osoby, które doświadczyły przemocy psychicznej, czego następstwem były problemy emocjonalne, wymagające profesjonalnego wsparcia i pomocy.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na terenie Sopotu funkcjonują instytucje i organizacje, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w sposób bezpośredni lub pośredni.

Wymienić tu należy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Miejską Policji, Prokuraturę Rejonową, Sąd Rejonowy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miasta (Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Oświaty),

Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień - SPZOZ Uzdrowisko Sopot, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz szereg organizacji pozarządowych z ofertą głównie dla dzieci krzywdzonych.

Na terenie miasta stworzono możliwość zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy poprzez utworzenie całodobowego interwencyjnego miejsca noclegowego. Osoby małoletnie przesłuchiwane są w tzw. „przyjaznym pokoju”. Istnieje również całodobowe miejsce noclegowe dla osób stosujących przemoc.

Pomoc osobom dorosłym, doznającym przemocy w rodzinie:

- pomoc psychologiczna – indywidualne konsultacje psychologiczne,
- post interwencyjne działania o charakterze terapeutycznym,
- grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy,

Powyższa pomoc oferowana jest w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Oferta dla osób uzależnionych lub współuzależnionych:

- konsultacje indywidualne z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc z włączeniem do programu edukacyjnego na poziomie podstawowym,
- pogłębiona terapia z zakresu uzależnienia od alkoholu, w której uczestniczą osoby doświadczające przemocy domowej lub osoby stosujące przemoc,
- oddziaływania grupowe poprzez psychoedukację, w ramach programu grupowego dla osób uwikłanych we współuzależnienie, DDA i osób uzależnionych - często sprawców przemocy domowej,
- maratony nt. radzenia sobie ze stresem, złością, z asertywnością,

Oferta realizowana jest przez Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień SPZOZ Uzdrowisko Sopot.

Pomoc prawna osobom dorosłym:

konsultacje i poradnictwo prawne dla osób doświadczających przemocy oraz dla specjalistów, pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy – możliwość skorzystania na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Oferta dla rodziców, rozwijająca i wzmacniająca umiejętności wychowawcze:

- Rodzicielski Dyskusyjny Klub Filmowy – spotkania raz w miesiącu dla rodziców nastolatków,
- Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym

- Szkoła dla Rodziców,

Powyższe spotkania realizowane są w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom od Substancji Psychoaktywnych oraz przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

Pomoc dzieciom krzywdzonym, dzieciom o zaburzonem zachowaniu

- indywidualne wsparcie psychiatryczne i psychoterapeutyczne, w tym diagnozowanie przyczyn problemów,
- wsparcie specjalistyczne poprzez uczestnictwo w zajęciach socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych na terenie sopockich świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży,
- wzmacnianie umiejętności indywidualnych i społecznych poprzez uczestnictwo w organizowanych warsztatach profilaktycznych,

Wyżej wymienioną pomoc świadczą m.in. świetlice terapeutyczne, Młodzieżowa Placówka Wychowawcza Caritas, Ognisko Wychowawcze „Sopocki dom”, Klub „Meander”, placówki szkolne, Punkt Diagnostyczno-Terapeutyczny prowadzony przez Fundację Wspierania Rodzin i Dzieci, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Przedstawiciele służb z obszaru przeciwdziałania przemocy (pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholodzy, policjanci, strażnicy miejscy, kuratorzy sądowi) uczestniczą systematycznie w szkoleniach, podwyższających umiejętności i kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy, ochrony dziecka krzywdzonego. Zorganizowano m.in. szereg konferencji, szkoleń, w których wykładowcami były osoby profesjonalnie zajmujące się tematyką przemocy.

W roku 2015 w ramach projektu „Sekrety Male i Duże”, finansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przeprowadzono szereg programów, skierowanych do wychowawców przedszkolnych i szkolnych, których celem było pomoc dzieciom krzywdzonym. Zorganizowano warsztaty dla rodziców i dzieci, ukierunkowane na radzenie sobie z trudnymi emocjami, konferencję „Jak chronić dziecko przed krzywdzeniem” (przy współpracy z Uniwersytetem SWPS). Opracowano i wydano publikację dotyczącą ochrony dziecka krzywdzonego, którą rozpowszechniano w sopockich instytucjach, placówkach oświatowych oraz wśród mieszkańców.

Jednocześnie prowadzone są systematyczne szkolenia, podwyższające kompetencje służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizowana jest superwizja.

Wszystkie przypadki ujawnionej przemocy w rodzinie monitorowane są przez pracowników socjalnych, dzielnicowych i kuratorów sądowych.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w Sopocie działa Zespół Interdyscyplinarny, powołany przez Prezydenta Sopotu - Zarządzenie Nr 538/2016 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 6 kwietnia 2016 r.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, policji, prokuratury oraz kuratorzy społeczni. Zadaniem Zespołu jest tworzenie lokalnej polityki wobec zjawiska

przemocy w rodzinie, w tym integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, które w tym zakresie funkcjonują w środowisku lokalnym.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wyłonione zostały następujące problemy:

A. Zróżnicowane kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród przedstawicieli służb, zajmujących się problematyką przemocy.

Przyczyny:

1. Niepełne kompleksowe przeszkolenie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród przedstawicieli służb w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Uczestnictwo w szkoleniach podstawowych, nabycie wiedzy na poziomie ogólnym.

B. Niewystarczająca oferta pomocowa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Przyczyny:

1. Za mało specjalistów, osób przygotowanych merytorycznie do prowadzenia pracy indywidualnej i grupowej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie;
2. Pomoc i wsparcie nie jest dostatecznie skoordynowane;
3. Niska motywacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie do udziału w spotkaniach grup wsparcia, psychoedukacyjnych, terapeutycznych;
4. Stosunkowo niewielka świadomość możliwości zmian postaw wśród osób dotkniętych przemocą.

C. Niewystarczająca oferta pomocowa dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przyczyny:

1. Za mało specjalistów, osób przygotowanych merytorycznie do prowadzenia pracy indywidualnej i grupowej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie;
2. Pomoc i wsparcie nie jest dostatecznie skoordynowane;
3. Niska motywacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie do udziału w spotkaniach grup wsparcia, psychoedukacyjnych, terapeutycznych;
4. Stosunkowo niewielka świadomość możliwości zmian postaw wśród osób dotkniętych przemocą.

D. Społeczność lokalna nie posiada dostatecznej wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości uzyskania pomocy i interwencji

Przyczyny:

1. Informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie nie są rozpowszechniane wśród mieszkańców Sopotu w sposób systematyczny;
2. Nie jest prowadzona edukacyjna strona internetowa na temat przemocy w rodzinie, możliwości uzyskania pomocy.

5. CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017 - 2020

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

6. DZIAŁANIA W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Sopotu i osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Lp.	Działania	Wskaźniki	Odp. za realizację	Termin	Budżet (w zł)
1.	Przeprowadzanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Sopotu na podstawie dostępnych danych 1 x w roku	Liczba diagnoz	MOPS	2017 2018 2019 2020	2 000,00 2 000,00 2 500,00 2 500,00
2.	Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla osób doświadczających przemocy, stosujących przemoc oraz świadków przemocy w rodzinie	Liczba opracowanych i zaktualizowanych materiałów, Liczba wydanych materiałów informacyjno-edukacyjnych	MOPS, WZISS UMS, Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień SPZOZ Uzdrowisko Sopot	2017 2018 2019 2020	3000,00 (MOPS), 6000,00 (UMS) 1 500,00 1 500,00 1 500,00
3.	Aktualizacja witryny internetowej Zespołu Interdyscyplinarnego, bieżąca aktualizacja informacji zawartych na stronie	Liczba stron Liczba wejść	MOPS UMS - WZISS	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
4.	Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba kampanii	MOPS, UMS, Instytucje ochrony zdrowia, placówki oświatowe	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00

2. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

1.	Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą	Liczba programów Liczba osób uczestniczących	MOPS, placówki oświatowe, WZISS UMS, instytucje ochrony zdrowia, PPP,	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
----	--	---	---	------------------------------	------------------------------

2.	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców, wychowawców w celu wzmocnienia umiejętności wychowawczych, podwyższania kompetencji rodziców	Liczba miejsc świadczących pomoc, poradnictwo i wsparcie dla rodziców	MOPS, PPP, placówki oświatowe, instytucje ochrony zdrowia, świetlice terapeutyczne, NGO	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
3.	Realizacja programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży mających na celu rozwijanie umiejętności życiowych	Liczba programów Liczba dzieci objętych programami Liczba placówek, w których realizowany jest program	Placówki oświatowe, NGO	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Rozwijanie oferty przez instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.	Kontynuacja funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego Liczba powołanych grup roboczych Liczba spotkań	Prezydent Miasta Zespół Interdyscyplinarny	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
2.	Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba podmiotów współpracujących	Instytucje samorządowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00

2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

1.	Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	Liczba i rodzaj oferty edukacyjnej Liczba obiorców	MOPS, PPP, OPZITU	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00

3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

1.	Poradnictwo medyczne, prawne, psychologiczne, socjalne, zawodowe i rodzinne osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba i rodzaj miejsc, w których można uzyskać pomoc Liczba osób korzystających/l iczba konsultacji	MOPS, OPZITU, PPP, placówki oświatowe, instytucje ochrony zdrowia	2017	20 400,00
				2018	20 400,00
				2019	20 400,00
				2020	20 400,00
2.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w interwencyjnym miejscu noclegowym	Liczba miejsc całodobowych Liczba osób korzystających	MOPS	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00
3.	Przesłuchiwanie dzieci w Przyjaznych pokojach przesłuchań	Liczba miejsc Liczba dzieci	Sąd Rejonowy	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00
4.	Zapewnienie bezpieczeństwa Krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29.07.2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Liczba dzieci odebranych z rodziny Liczba dzieci umieszczonych w innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej	MOPS	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00
5.	Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, objęcie pomocą	Liczba i rodzaj programów Liczba uczestników, W tym:	MOPS, PPP, OPZITU	2017	2 500,00 (MOPS)
				2018	2 500,00 (UMS) 2 500,00 (MOPS)

	specjalistyczną dzieci krzywdzonych	Liczba kobiet		2019	2 500,00 (UMS)
		Liczba mężczyzn		2019	2 500,00
		Liczba dzieci			(MOPS)
		Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne		2020	2 500,00 (UMS)
		ogółem			2 500,00 (MOPS)
		w tym:			2 500,00 (UMS)
		Liczba kobiet			
		Liczba mężczyzn			
		Liczba dzieci			
		Liczba grup terapeutycznych			
		Liczba grup wsparcia			

Cel szczegółowy 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1.	Opracowanie informatora oraz wykazu instytucji i podmiotów realizujących ofertę dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba egzemplarzy Informatora	Zespół Interdyscyplinarny	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00

2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

1.	Stosowanie procedury Niebieskiej Karty przez uprawnione podmioty	Liczba założonych NK	Zespół Interdyscyplinarny, Instytucje zobowiązane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00
2.	Występowanie do Prokuratury lub Policji z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa	Liczba wystąpień	Zespół Interdyscyplinarny, Instytucje zobowiązane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2017	0,00
				2018	0,00
				2019	0,00
				2020	0,00
3.	Występowanie do Sądu Rodzinnego o wgląd w	Liczba wystąpień	Zespół Interdyscyplinarny,	2017	0,00
				2018	0,00

	sytuację rodziny		Instytucje zobowiązane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2019 2020	0,00 0,00
4.	Zapewnienie miejsca dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba osób umieszczonych	MOPS	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00

3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.

1.	Opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba opracowanych programów Liczba realizowanych programów Liczba osób Liczba podmiotów realizujących	MOPS, OPZITU, organizacje pozarządowe	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
2.	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, z uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, pijących szkodliwie lub problemowo	Liczba grup Liczba osób Liczba podmiotów realizujących zadanie	MOPS, OPZITU, organizacje pozarządowe	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00
4.	Prowadzenie indywidualnych spotkań z osobami stosującymi przemoc w rodzinie	Liczba osób	MOPS, OPZITU	2017 2018 2019 2020	0,00 0,00 0,00 0,00

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

1. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

1.	Przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb	Liczba i rodzaj spotkań Liczba uczestników	Zespół Interdyscyplinarny	2017 2018 2019 2020	10 000,00 10 000,00 10 000,00 10 000,00
----	--	---	---------------------------	------------------------------	--

2. Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.	Organizacja konferencji kierowanych do przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Liczba i tematyka szkoleń Liczba uczestników	MOPS, WZiSS, OPZiTU	2017	5 000,00 (MOPS) 5 000,00 (UMS)
				2018	5 000,00 (MOPS) 5 000,00 (UMS)
				2019	5 000,00 (MOPS) 5 000,00 (UMS)
				2020	5 000,00 (MOPS) 5 000,00 (UMS)
2.	Realizowanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie – superwizja, szkolenia	Liczba spotkań superwizyjnych Liczba osób uczestniczących	MOPS, OPZiTU	2017	4 600,00 (MOPS) 6 000,00 (UMS)
				2018	4 600,00 (MOPS) 6 000,00 (UMS)
				2019	4 600,00 (MOPS) 6 000,00 (UMS)
				2020	4 600,00 (MOPS) 6 000,00 (UMS)

7. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI.

Celem stworzonego systemu monitorowania będzie sprawdzenie czy realizacja Programu odbywa się zgodnie z przyjętymi założeniami :

- w określonym czasie
- w założonych ramach finansowych
- zmierza do uzyskania zaplanowanych produktów i rezultatów

I. Monitoring rodziny w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

a. Badanie skuteczności programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Podmioty realizujące program terapeutyczny pozostawać będą w kontakcie z lokalnymi instytucjami i służbami w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony rodzin uczestników programu.

Przez okres trwania terapii oraz rok po jej zakończeniu podmiot prowadzący program będzie monitorować sytuację rodzinnej uczestnika, oceniając zmiany w jego zachowaniu, poprzez kontakt z członkami rodziny doświadczającymi przemocy lub będącymi jej świadkami. Monitoring prowadzony będzie także we współpracy z innymi służbami, instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w sprawę danego uczestnika (np. Sąd, Policja, Mops).

b. Badanie skuteczności programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Przez okres trwania programu oraz do 1 roku po jego zakończeniu podmiot realizujący program prowadzić będzie monitoring sytuacji rodzinnej uczestnika i oceniać zmiany w jego zachowaniu, poprzez kontakt z członkami rodziny doświadczającymi przemocy.

Monitoring prowadzony będzie także we współpracy z innymi służbami, instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w sprawę danego uczestnika (np. Sąd, Policja, Mops).

c. BADANIE SKUTECZNOŚCI PROGRAMU PSYCHOEDUKACYJNEGO DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE.

Przez okres trwania programu oraz do 1 roku po jego zakończeniu podmiot realizujący program grupy psychoedukacyjnej prowadzić będzie monitoring sytuacji rodzinnej uczestnika w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Ocenie podlegać będą takie czynniki, jak: ustanie przemocy, poprawa jakości życia, zwiększenie umiejętności rozpoznawania sytuacji przemocowych, wzrost kompetencji społecznych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

II. Monitorowanie sytuacji rodzin w związku z wszczęciem procedury niebieskiej karty.

Pracownicy socjalni, dzielnicowi i kuratorzy sądowi monitorować będą sytuację rodzinną osób doświadczających przemocy w rodzinach, w których wszczęto procedurę niebieskiej karty. Problem występowania przemocy badany będzie także przez rok od daty zamknięcia niebieskiej karty.

Zostanie stworzony kwestionariusz do zbierania danych, dotyczących rozpoznanych sytuacji rodzinnych, w których wszczęto procedurę niebieskiej karty. Pozyskane dane analizowane będą przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i służyć będą do opracowania diagnozy zjawiska przemocy w Sopocie.

Zaplanowano również przeprowadzenie badania postaw wobec przemocy w rodzinie, uwzględniające wykorzystanie lokalnych materiałów edukacyjnych (publikacje, strona internetowa, ulotki).

III. Monitorowanie przebiegu programu.

Monitorowanie programu w obszarze przyjętych założeń prowadzić będzie zespół pracowników MOPS oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Badane będą następujące zagadnienia, dotyczące przebiegu programu:

- czas realizacji poszczególnych zadań
- finansowanie
- osiągnięte rezultaty

Zespół Interdyscyplinarny zapoznawać się będzie z przebiegiem procesu monitorowania, osiągniętymi rezultatami.

Ważne informacje zamieszczane będą na stronie internetowej, poświęconej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.